

HET LAATSTE NIEUWS UIT INDIE

Verschijnt tweemaal per week

Bureaux: REDACTIE EN ADMINISTRATIE: DEN HAAG — ANDRIES BICKERWEG 5 — TELEFOON 330291 — GIRO 406200
Wvd. Hoofdredacteur: J. L. A. ZWARTS — Uitgave van de stichting „HET LAATSTE NIEUWS UIT INDIE” — DEN HAAG

Abonnementsprijs f 2.25 per 3 maanden,
per halfjaar f 4.25 en per jaar f 8.—
LOSSE NUMMERS f 0.10.

Voor Nederl.-Indië, Suriname, Curaçao
en het buitenland f 2.75 per kwartaal,
f 5.25 per halfjaar en f 10.— per jaar.

Advertentieprijs f 0.25 per mm.

Politiek pokerspel

Tot de propaganda, die de voorstanders van de ondertekening van de overeenkomst van Linggadjadi in den vorm van een fluistercampagne voeren, behoort ook het argument, dat wij verplicht zijn de overeenkomst te ondertekenen in verband met de thans heerschende internationale politieke opvattingen en stroomingen en de stemming, die in de U.N.O. heerscht. Op velen maakt dit argument indruk en het is daarom noodzakelijk om dit motief op zijn juiste waarde te toetsen.

Volgens de bepalingen van het U.N.O.-verdrag heeft geen enkele andere natie het recht om zich met de binnenlandsche aangelegenheden van een soevereinen staat te bemoeien, zoolang hierdoor geen ernstig gevaar ontstaat voor de handhaving van den vrede in de wereld. Van dit laatste is bij de beslissingen, die in Nederlandsch-Indië moeten worden genomen geen sprake. Het gaat daarbij niet om een koloniaal oorlog, ja zelfs heelemaal niet om een oorlog, maar uitsluitend om het herstellen van rust en orde, om het opruimen van terroristen en rooversbenden, om het verlenen van bescherming aan een miljoenenbevolking tegen hongersnood, elende en ondergang, om het beëindigen van een toestand van vrijwel volslagen rechteloosheid en rechtsonzekerheid in een groot deel van het republikeins gebied.

Buitenlandsche
druk bij de
totstandkoming
van de
overeenkomst
van Linggadjadi?

De Republiek Indonesia heeft afdoende bewezen:

- 1e. Niet in staat te zijn haar gezag te handhaven en haar wil op te leggen aan het zoogenaamde republikeinsche leger en de talloze terroristenbenden, die de door de republikeinsche autoriteiten ondertekende wapenstilstandsvoorwaarden tientallen malen hebben geschonden en nog dagelijks violeeren;
- 2e. Zij is niet in staat gebleken om een einde te maken aan het optreden van roovers en terroristenbenden, gangsters en rackets. Zij is niet bij machte gebleken zelfs ook maar een schijn van rechtszekerheid te scheppen in het overgrote deel van Java en Sumatra. In een groot deel van dit gebied durven republikeinsche machthebbers zich zelfs niet vrij te bewegen, daar zij anders de kans loopen vermoord te worden (Atjeh en andere deelen van N. Sumatra, Bantam enz.). Elders, zooals op Madoera is de bevolking in opstand tegen de Republiek en roept zij onze hulp in.

Op grond van het bovenstaande kan de republiek niet geacht worden aan de minimumvoorwaarden te voldoen, waarop een normale rechtstaat gebaseerd behoort te zijn.

Het is een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid, dat de republiek zich in de toekomst niet aan de overeenkomst van Linggadjadi zal houden, wanneer wij deze ooit zouden ondertekenen. Sjahrir's eigen partij, de „Partai Socialis Indonesia” en de Masjoemi, de Mohammedaansche concentratie, een der grootste partijen, die acht zetels in zijn kabinet bezetten, hebben de overeenkomst bereids gedesavoueerd. Wordt zij echter niet nagekomen, dan zal met de wapenen moeten worden ingegrepen om aan den huidige chaos een einde te maken.

En dan kan men er met de meeste stelligheid op rekenen, dat men

OPENBARE DEBATVERGADERING

in den DIERENTUIN op DONDERDAG 19 DEC. 1946
des avonds om 7,45 uur

PRO EN CONTRA DE OVEREENKOMST VAN LINGGADJATI

Sprekers:

Dr. W. K. H. Feulletau de Bruyn (voor de Stichting Indië in Nood)
Mr. Oei Yong Tjioe (voor de vereniging Nederland-Indonesië)

Toegangsprijs f 0,50.

Kaarten verkrijgbaar: Andries Bickerweg 5, van 9—17,30 uur;
Snelliusstr. 1; op 18 en 19 Dec. a.s. aan den Dierentuin van 10—16 u.

Plaatsbespreking à f 0,15 is mogelijk.

Overdekte rijwielstalling aanwezig.

HET LAATSTE GRAF

en hiermede verrichtte de Commissie-Generaal een „grootsche” daad aan Nederland en Indië.

in het buitenland zal zeggen, dat het Nederlandsche volk, dat door zijn eigen „de facto” erkenning van de republiek heeft toegegeven, dat deze voldoet aan de voorwaarden van een gezonden rechtsstaat, misbruik van macht maakt door een koloniaal oorlog te voeren tegen een volk, dat voor zijn vrijheid vecht.

Wie het argument van den in-

ternationaal druk, die bij de totstandkoming van de overeenkomst van Linggadjadi werd uitgeoefend, in alle nuchterheid analyseert, kan maar tot één conclusie komen.

Wij zouden den allergrootsten politieke blunder begaan, die men zich denken kan, door het accoord van Linggadjadi te ondertekenen. Het zou den verderen moreelen grondslag vernietigen tot gewapend

ingrijpen, wanneer dit voor het herstel van orde en rust noodzakelijk mocht zijn en de overeenkomst niet zou worden nageleefd.

Dit is het politieke pokerspel, dat door den geroutineerden diplomaat Lord Killearn gespeeld wordt tegen onze onervaren gelegenheidsdiplomaten.

„De Republiek

een dolk in de Amerikaanse verdediging”

In een artikel in het „New York Journal” betoogen de Amerikaanse luit. kol. L. A. Weston en kapitein mr. E. Hazelhoff Roelfsema, dat de Indonesische republiek „met haar Japanschen oorsprong en haar duidelijke communistische neigingen” een dolk beteekent in het hart van het Amerikaanse verdedigingssysteem in den Groeten Oceaan. De schrijvers zeggen verder, dat communistische agitators uit Australië het land overstroomden; „hun invloed verspreidt zich wijd en zijd onder de politiek onrijpe Indonesiërs”.

Een Amerikaanse inspectieafdeeling heeft communistische pamfletten gevonden, welke door Australische troepen waren verspreid.

Het afscheid van de Engelschen!

Aan een brief van een Nederlander op Sumatra ontleenen wij het navolgende:

„De Engelschen met hun ahang zijn intusschen hier verdwenen en we hebben een vrij onfrische herinnering aan hen overgehouden. Eén afdeeling Engelschen (niet eens Britsch-Indiërs, maar volbloed Engelschen) heeft het bestaan om, toen ze afscheid van Medan namen, met een roodwitte vlag voorop, dwars door de stad te marcheeren. Over dat geval heeft dan ook een pittig stukje in onze krant gestaan. Verder gaat er nog een onsmakelijk verhaal van een Engelschen kapitein, die een groote partij Engelse geweren, die hij kort voor het vertrek zoogenaamd had afgekeurd, aan de roodwitten heeft verkocht, waaraan hij krachtig verdiend heeft.”

De onverzettelijke Hollanders

Nog is het niet te laat

Er zijn nog nazaten van de mannen uit de Gouden Eeuw

Ieder, die in oorlogstijd geregeld de uitzendingen van de BBC beluisterde, zal zich de woorden van lof herinneren aan het adres van de Nederlanders, toen Ned.-Indië aan Japan den oorlog had verklaard en onmiddellijk daarop, ja, bijna gelijktijdig, Bussemaker een viertal Japansche troepenschepen naar den bodem der zee zond. Weldra zou dit heldenfeit door meerdere gevolgd worden. Wij denken daarbij aan den strijd in de Straat van Makassar, aan de heldendaden op Tarakan, de opoffering van onze vloot in de Java-zee en van onze luchtmacht boven Malakka. Voelden wij het niet allen daarna als een welverdiende waardeering, toen de groote en onvergetelijke Roosevelt in een van zijn redevoeringen gewaagde van „the gallant and indomitable Dutch” — de dappere, ontembare en onbuigzame, onverzettelijke Hollanders? Hoe zwol ons hart bij het hooren van deze woorden uit dien mond en hoe vol vertrouwen waren wij, dat ook het verdere verloop van de worsteling er van zou getuigen, dat zij niet alleen toen ten volle verdiend waren, maar ook onze latere daden zouden toonen, dat wij ze in elk opzicht waardig waren. Inderdaad hebben onze Marine en Luchtvaart en niet minder onze Koopvaardij dat vertrouwen niet beschaamd en... met deze reputatie in ons credit stond Nederland voor het front der volkeren, toen eindelijk ook Japan het hoofd in den schoot legde en het pleit in den Pacific was beslist.

Ons Indisch ambtenarenkorps, dat niettegenstaande jarenlange opsluiting in concentratiekampen, toch nog kans had gezien het onderling contact te onderhouden en een plan van gezagsherstel had opgesteld, ijde naar zijn oude posten terug, alle doorstande ontberingen ten spijt, bereid, zich onmiddellijk weer aan zijn schoone taak te geven... doch Van Mook c.s. beslisten anders en zonden onze menschen, op bevel van, of in overleg met de Britten, weer terug naar de concentratiekampen. Daar werden de mannen, die wij zeker ook wel onder „the indomitable Dutch” mogen rangschikken, opgeborgen en zodoende „onschadelijk” gemaakt.

De Britten waren gekomen, naar het heette, uitsluitend om de Japen te ontwapenen en af te voeren en we weten allen, hoe ze die taak hebben opgevat en ten uitvoer gebracht. Waar ze echter wel actief

zijn geweest, is op het terrein, waarop ze zich juist niet hadden mogen begeven, nl. dat der politiek! En nu komen wij tot een dier zeldzame keerpunten in de geschiedenis, waarbij een schijnbaar onbetekenende kleinigheid aan den loop der opvolgende gebeurtenissen een wending kan geven, die niemand tevoren vermoedt, noch verwacht. Als tegenspeler voor Christison, den eersten Eng. bevelhebber, zetten wij niet den oud-G.G., Jhr. Tjarda van Starkenborgh Stachouwer in, een diplomaat „par excellence”, doch een figuur als Dr. Van Mook, dien de Britten direct „door” hebben, en... ze bepalen dienovereenkomstig hun gedragslijn.

Denkt men werkelijk, dat een man uit een stuk als Tjarda, de geboren regent, zich de behandeling, om niet te zeggen vernedering, had laten welgevalen, die Van Mook heeft ondergaan? Zou deze fiere Groninger en tegelijk „indomitable Dutchman”, door zijn houding niet

ALLER respect, OOK dat van de Britten hebben afgedwongen?

Hooghartig als zij kunnen zijn, weten zij niettemin een krachtige persoonlijkheid op hare juiste waarde te peilen en wij kunnen ons ervan overtuigd houden, dat dan de loop der gebeurtenissen een geheel andere, d.w.z. betere zou zijn geworden, beter in de eerste plaats voor Ned.-Indië zelf! Gelooft men werkelijk, dat een serviele natuur als Van Mook, die van elk psychologisch inzicht gespeend is (en niet het minst t.o.v. de inheemschen!), genade in de oogen van de Britten gevonden heeft, of zelfs maar van de „republiceinsche bewindhebbers”, waarmee hij onderhandeld heeft? Op een der recente films van Linggadjati ziet men deze laatste met de Commissie-Generaal na afloop der hoogst ernstige en gewichtige conferentie lachend naar buiten komen. Wat moet hiervan de reactie op de toeschouwers zijn? Dat de inheemschen zich verknukelen over het behaalde resultaat, of beteekent het iets anders, gezien het gehalte der Nederlandsche onderhandelaars? Kan men zich dit beeld voorstellen met aan het hoofd der Ned. delegatie een Tjarda (gesteld, dat het zoover was gekomen), van wien het Kamerlid Tilanus op 4/12 getuigde, dat dit de eenige man was, aan wien de Regeering die taak had mogen opdragen?

Diepe verontwaardiging

Uit een brief d.d. 29 November j.l. uit Batavia... „Unaniem heerscht hier diepe teleurstelling en groote verontwaardiging over de gesloten of geparafeerde overeenkomst, zelfs bij de ons goed gezinde inlanders (ruim 70 pCt. van de inlandsche bevolking van Java), die via hun radio-station — hun geheimen zender — Garoeda, werkende op 66 m., in de laatste bewoordingen protesteeren tegen de gesloten overeenkomst. Ze bidden God, dat Holland die overeenkomst ten slotte verwerpt en dat het zij aan zij met die 70 pCt. van de bevolking wil samenwerken om een einde te maken aan deze erfenis van de jappers. Ik wil hier niet herhalen in welke bewoordingen ze de heeren Soekarno en consorten betitelen, doch fel is het en vol diepen haat. Ze wenschen zich niet te onderwerpen aan het thans ingestelde regiem en zouden dan veel en veel liever hebben, dat Holland maar weer in volle glorie terugkomt. De Comm. Generaal degen volgens die radio niet, kennen onze koloniën niet anders dan uit leerboeken.”

Wij eischen van onze fractie!

Het Koninkrijk tot een voorwerp van koehandel gemaakt

Aan het slot van een beschouwing getiteld „Het Indië-debat en de Katholieken” schrijft het R.K. dagblad „Het Binnenhof” de navolgende onduidelijke regelen: De Commissie-Generaal heeft het Koninkrijk tot een voorwerp van koehandel gemaakt, zooals het schijnt. Daaraan moet een einde komen. De Indonesiërs moeten duidelijk weten, wat het waarachtige begrip Koninkrijk beteekent. Zij moeten ook weten, dat daarin voor hen een eigen zelfstandige en gelijkwaardige plaats is naast de andere Rijksdeelen. De Koninklijke boodschap van 7 December is in dit opzicht duidelijk. Zij blijft ons richtsnoer.

Wij eischen van onze Katholieke fractie, dat zij alleen constructieve plannen van de Regeering zal aanvaarden en niet genoeg zal nemen met het opgelapte werk van de Commissie-Generaal.

BRITSCH PERSATTACHÉ OP HET PAD

De heer Stanley Wright, persattaché van de Britsche ambassade, maakt een tournee door ons land om journalisten te ontmoeten

en zonder hen bepaald copie te verschaffen, licht hij toch het standpunt van de Engelsche regeering toe op tal van punten die het buitenlandsche beleid van Engeland raken. Zoo sprak hij ook over de taak die de Britten in Indië hebben vervuld waarbij hij vertelde, dat natuurlijk van weerszijden fouten waren gemaakt (van Nederlandsche en Engelsche zijde, om van die der „nationalisten” maar te zwijgen!). Nu was de taak der Engelschen daar afgelopen en kon Nederland weer zelfstandig zijn houding bepalen. Bij een debat werd hem de vraag gesteld of wij inmenging van Engeland te duchten zouden hebben wanneer ons parlement de overeenkomst van Linggadjati zou verwerpen. Het antwoord luidde ontkennend, maar, voegde de heer Wright er aan toe, wel zou het gevolg zijn dat de aangelegenheid voor de Uno gebracht zou worden en dat dus de oogen der wereld op Nederland en Indië gericht zouden blijven. En hij liet daarbij uitkomen dat de Amerikanen met hun vrijheidszin, en hun opvatting over een „koloniaal” bestuur, ons wel niet rustig zouden laten betijen indien het op een koloniale oorlog zou uitdraaien.

Ook moet gewag worden gemaakt van een zekere nauw verholten voldoening die in de stem van den spreker doorklonk toen hij constateerde dat het wel merkwaardig was dat de onrust in Indië weer den kop heeft opgestoken, nadat de laatste Brit ons gebied had verlaten. Inderdaad, het „spelletje” wordt door de „nationalisten” wel met zorg gespeeld.

BETERE VOORLICHTING

van het buitenland over de toestanden in Indië.

Ook U kunt hieraan meewerken! Stuur uw vrienden en kennissen in de Engelsch sprekende landen

de vertaling van het rapport van de Commissie-Van Poll

en

„The truth about the Indonesian Republic”

door William F. de Bruyn.

Deze brochures zijn verkrijgbaar (resp. tegen den prijs van f1.75 en f1.50) bij de Stichting Indië in Nood... geen uur te verliezen, Andries Bickerweg 5, 's-Gravenhage, telefoon 330295, giro 6466.

Roosevelt heeft den neergang van „the indomitable Dutch” niet meer meegemaakt, maar voor het oog van degenen, die zich zijn woorden nog zullen herinneren, heeft ons prestige een knauw gekregen, waarvan de draagwijdte nauwelijks te overzien is.

Maar nog is het niet te laat, nog heeft de klok geen twaalf geslagen, nog zijn er nazaten van Coen, Tromp, de Ruyter, de Witt en andere mannen van de Gouden Eeuw, die hun land en hun erfenis niet door de overeenkomst van Linggadjati ten onder willen laten gaan en de uitspraak van den grooten President weder tot een levende waarheid kunnen maken.

Dat zijn spoedig naar voren mogen treden — er is „periculum in mora”!

G. W. S.

Van Mook

zal mémoires schrijven

Luitenant Gouverneur-Generaal Van Mook vertelde aan „Ass. Pr.” dat zijn plannen voor de toekomst nog niet vaststaan. „Maar ik zal zeer zeker dit werk niet laten rusten”, aldus v. Mook, „vóór dit land een begin gemaakt heeft met zijn wederopbouw.”

„Ik heb niet om mijn ontslag gevraagd en er is mij geen professoraat aangeboden aan een Amerikaanse universiteit”, zei v. Mook, recente berichten ontkennend uit Den Haag.

Van Mook is van plan zijn mémoires te schrijven, zoo gauw de gelegenheid zich er toe voordoet.

„Nieuwe Nederlander” vergist zich!

Vrijdagmiddag was het Haagse Bezuidenhout in rep en roer vanwege een hoogst-sensationele mededeeling, welke het dagblad „De Nieuwe Nederlander” op zijn nieuwsbord had laten vermelden, namelijk, dat degeen, die op St. Nicolaasavond in zijn huis aan de Prinsegracht door het verraderlijke pakketje was gedood, niemand minder was dan... de heer De Boer, het lid van de commissie-generaal! Grootte volksmassa's drongen samen, de trams konden niet verder, er werd opgewonden gediscussieerd, zelfs klonken vijandige kreten...

Het duurde niet lang, of het bord werd binnengehaald en de verlossende tijding kwam, dat de mededeeling... een vergissing was! Het slachtoffer heet namelijk Boer en zoo was de „fout” ontstaan.

Voorlichting

door „Indië in Nood”

Het Voorlichtingsbureau van de Stichting „Indië in Nood”... geen uur te verliezen!” organiseert bijeenkomsten te:

DORDRECHT: Donderdag 12 December te 8 uur n.m.; spreker: Mr. M. B. v. d. Hoeven.

GRONINGEN: Donderdag 12 December te 7.45 n.m. in de Aula der Universiteit; spreker Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruyn.

ERMELO: Vrijdag 13 December te 7.30 uur n.m. in het Gebouw voor Chr. Volksbelangen; spreker Dr. W. K. H. Feuilletau de Bruyn.

ARNHEM: Maandag 16 December te 8 uur n.m., in het gebouw der Volksuniversiteit; sprekers: W. Belonje en Ir. L. Waasdorp.

Instructie en Aide mémoire

De basis-overeenkomst

in een eigenaardig licht

De regeering is overgegaan tot publicering van de instructie aan de commissie-generaal en van de aide-mémoire aangeboden aan de Engelsche regeering, waarnaar in de instructie wordt verwezen. Het R.K. blad „De Maasbode” vraagt zich af, welke van deze beide documenten het gewichtigst is.

Iet blijkt uit de instructie ook — aldus zegt dit blad verder — dat de regeering zich geregeld op de hoogte liet houden: de hoofdzaken van het verhandelde moesten telegrafisch worden meegedeeld aan den minister van overzeesche gebiedsdeelen. De minister moest ook worden geraadpleegd in gevallen van ernstigen twijfel over de beteekenis van uitgangspunt en richtlijnen. Zeer voornamelijk is ook lid 2 van art. 17: „Indien uitgangspunt en richtlijnen niet houdbaar mochten blijken of niet tot een overeenkomst mochten kunnen leiden, verzoekt zij (de commissie) om uitdrukkelijke wijziging en aanvulling der instructie. Wij weten niet in hoeverre dit geval zich heeft voorgedaan, maar bij deze bepaling moeten wij ook de passage in het oog houden in de memorie van antwoord op de begroting van overzeesche gebiedsdeelen:

„Uit de verslaggeving der commissie-generaal is al spoedig gebleken, dat de begrenzing der na te streven nieuwe ordening volgens de instructie — indien streng werd vastgehouden aan de in de aide-mémoire en de 10-Februari-verklaring gedachte uitwerking van de 7 Decemberrede — te eng getrokken was. Vooral bleek hierin een onhoudbare beperking gelegen, dat bij de aangekondigde hervormingen te zeer werd uitgegaan van een nog sterk unitarisch gemeenschappelijk staatsverband, terwijl de voorgeschreven richtlijnen moesten leiden naar een overwegend federatief staatsverband.

De regeering heeft gemeend aan de commissie-generaal in ruime mate gelegenheid te moeten laten om na te gaan wat, van wat wenschelijk voorkomt naar haar bevinding ter plaatse als feitelijk bereikbaar en aannemelijk kan worden beschouwd en zij heeft aanvaard, dat de commissie-generaal in overleg met de Indonesische delegatie en met haar president, vastlegde, welke overeenstemming

kon worden bereikt, en dat het resultaat dezer overeenstemming kon worden gepubliceerd.”

Dit werpt een bijzonder licht op het karakter van de basisovereenkomst van Cheribon.

In art. 14 wordt aan de commissie-generaal uitdrukkelijk opgedragen besprekingen te voeren „met vertegenwoordigers van de verschillende volkeren en bevolkingsgroepen”. Tot op heden hebben wij weinig anders gezien dan besprekingen met de republiek. Wij hopen dat die andere volkeren en bevolkingsgroepen ook volkomen tot hun recht zullen kunnen komen. Maar het ware wel te wenschen geweest, dat dit was geschied voordat men tot publicatie van het voorloopig bereikte overging.

Bijzondere zorg werd aan de commissie ook op het hart gebonden om te waken voor de grondrechten van de verschillende volkeren en bevolkingsgroepen. Wij kunnen niet zeggen, dat wij in de basis-overeenkomst van Linggadjadi erg sterke waarborgen vinden ter handhaving van deze grondrechten. Integendeel!

Zooals wij reeds zeiden: niet minder voornamelijk dan de instructie is de aide-mémoire, op 6 Augustus aangeboden aan de Engelsche regeering.

In het kader van deze mémoire komt de basis-overeenkomst wel in een erg eigenaardig licht te staan. De basis-overeenkomst erkent de facto het gezag van de republiek over Java, Sumatra, Madoera en den Riouw-archipel. In deze aide-mémoire wordt de erkenning van het de facto gezag beperkt tot Java met uitzondering van de door de geallieerden gecontroleerde gebieden.

Dit wordt nog afhankelijk gesteld van bepaalde condities, voor welke vervulling al wederom bepaalde waarborgen worden geëischt. Voor Sumatra wordt uitdrukkelijk een voorafgaand onderzoek geëischt naar de stemming der bevolking.

Wanneer wij dan nog verder bij de staatsrechtelijke punten, waarvan de commissie dient uit te gaan, vinden genoemd: de grondwet van het Koninkrijk der Nederlanden en bij de staatkundige: de koninklijke rede van 7 December 1942, dan wordt het toch wel een beetje twijfelachtig of Linggadjadi de confrontatie met het voorgeschrevene in deze zorgvuldig opgestelde staatsstukken kan doorstaan, aldus „De Maasbode”.

Oud-minister Welter:

„Overdracht van een gezag naar een schijngesag”

Het alternatief:

„Koloniale oorlog” fantasie

Donderdag j.l. heeft de oud-minister van overzeesche gebiedsdeelen, Ch. J. I. M. Welter, zich in een radio-rede gekeerd tegen de ontwerp-overeenkomst van Cheribon. Naar zijn meening beteekende deze de overdracht van een gezag naar een schijngesag.

Spreker kwam op tegen de bij de onderhandelingen te Linggadjadi gevolgde procedure: dat de tekst van de ontwerp-overeenkomst verhelderd zou moeten worden door „bindende notulen”, dus door, naar de woorden van den heer Welter, „volstrekt ongebruikelijke praktijken”. Dit achtte spreker het beste

bewijs dat de overeenkomst niet goed en niet aannemelijk is. Tenslotte nam de heer Welter stelling tegen de meening, dat de internationale positie van Nederland tot aanvaarding van de ontwerp-overeenkomst dwong.

„Ons volk weet nu, met onfeilbare zekerheid, dat, als het accoord van Linggadjadi het feitelijk gezag der republiek over Java en Sumatra erkent, dit een erkenning is in strijd met de werkelijkheid.

Ons volk weet, dat die republiek over het grootste deel van Java en Sumatra net zooveel te zeggen

De bestialiteiten der „Republiek”

De leiders der zgn. „Republiek” deelen mede, dat de wandaden der zich als „leger” aandienende bendes, buiten hen om bedreven werden, dat de brandstichtingen, plunderingen en uitmoordingen van Europeanen zoo goed als van Inheemschen en Chinezen, tegen hun wil plaats hebben.

Waarom dan verheerlijking ervan?

Bijgaande afbeeldingen zijn reproducties van bestialiteiten op grooten schaal, voorkomend op de nieuwste postzegels der „REPUBLIEK”.

De brandstichting, plundering en uitmoording van Zuid-Bandoeng in Maart van dit jaar (Maret) 1946.

De beschieting en het in brand steken van het Vrouwenkamp in Ambarawa in November van het vorige jaar (Nop. 1945).

De afsluiting van Soerabaia van water.

Panta Rhei

(vrij vertaald: Alles verloopt)

Wanneer ik zie, hoe deze samen-
[zwering]
Van Communisme, Labour en Javan
In onze Oost de vlam stak in

En macht'- en vruchteloos wachten
[op bekeering]
Tot beter inzicht van de Lanas-

Dan vraag ik of Zij heusch nie
[regeering,
[anders kan,
Dan of ook hier alles verloopt.

Want het „verloopt”! Dit strekk
[naar plan”,
[haar tot leering.

’t Is hard, maar goed, dat men he
[duidelijk hoort:
Sinds Onverstand het Rijk be-

En Lafheid ons prestige hee
[te sloopen
[vermoord,

Zijn wij als Natie letterlijk
[„verloopen”.
Men hoont thans ongestraft en

Den Nederlandschen naam onder
[ongestoord
[de tropen.

J. F. KUNST.

heeft als over de straat, waarin hij woont.”

Het alternatief van het niet-aanvaarden der overeenkomst, nl. „koloniale oorlog”, achtte spr. fantasie: „Niemand wil een oorlog en hij is al hierom ondenkbaar, omdat de groote massa der bevolking ons verwelkomt als bevrijders en redders in den bitteren nood”. „Het is een beleediging voor onze Hollandsche jongens ginds, te veronderstellen, dat zij, met moordlust bezield, als woestelingen zouden loslaan op een arme, weerloze bevolking.”

„Geen woorden kunnen wegpraten, dat een soevereine staat niet binnen een anderen soeverein staat kan zijn en dat de schepping van een soverein staat Indonesië dus beteekent en beteekent moet het uiteenbreken van het koninkrijk.”

Met betrekking tot het dikwijls te berde gebrachte argument: „Engeland en Amerika zullen geen andere politiek dan de tot dusver gevolgde toestaan”, zeide spr. o.m.: „De wereld heeft eerbied voor een volk, dat een rechtvaardige zaak met kracht verdedigt, dat loyaal en royaal ver gaande politieke hervormingen wil en zal doorvoeren, maar dan verder zegt: mind your own business”.

„De werkelijk democratische landen zullen wel naar ons luisteren als een zeer democratisch volk als het onze laat weten; dit willen wij niet en dit willen wij wel.”

Het wit van een blanco chèque

..... en het bloed van de door de Pemoeda's geslachte vrouwen en kinderen

In het rubriekje „De Boom”, in de „Maasbode” (R.K.), schrijft onder het opschrift „Ophaalbrug”, een medewerker van dat blad die zich „Houtvester” noemt, het navolgende naar aanleiding van het nieuwe embleem van de Vereeniging Nederland-Indonesië:

„Hier bij ons buiten zie je ze nog niet, maar in de stad zullen ze wel gauw komen, die borstbrugblikken van de Vereeniging Nederland-Indonesië. Ze lijken Houtvester prachtig.

Echt wat het wezen moest! Neen, de ontwerper, die Spreekmeester, dat is een naam om te onthouden, zoo'n flinke bruggenteekenaar als hij is.

(Zie vervolg op pag. 4)

En dat kost 'n kwart miljoen

In een nota van wijziging der begroting voor Overzeesche Gebiedsdeelen zijn de bedragen opgenomen, die de Commissie-Generaal vergt.

De bij K.B. vastgestelde salarissen bedragen per jaar f 18.000. Dat is dus in totaal f 54.000. De secretaris-generaal der commissie en drie ter beschikking gestelde hoofdambtenaren hebben salarissen variërende van 6 tot 12 duizend gulden per jaar, hetgeen te zamen is f 36.000. Secretariaats (f 275 tot f 175 per maand) f 12.000. Representatie f 10.000. Reiskosten f 61.300. Verbliffsvergoeding in Indië f 30.000. Uitrustingskosten zijn f 20.000. Overige materiele uitgaven f 22.000. Dus totaal generaal f 245.300.

Met dit bedrag betalen wij dus het verlies van drie kwart van het Koninkrijk als de Staten-Generaal er niet tijdig een stokje voor steken, aldus merkt de „Nieuwe Haagsche Courant” naar aanleiding van deze publicatie op.

PREANGER ADMINISTRATIE - INCASSOKANTOOR

Opgericht
in 1921
te
Bandoeng

J. A. C. DE KOCK VAN LEEUWEN & Co.

ASSURANTIEN

Levensverzekering - Brand - Fraude - Varia
Directie) Nat. Levensverz. Bank N.V., Rotterdam
Bijk.) Eerste Rotterd. Mij. N.V., Rotterdam
N.O.-Indië) „Vesta” Levensverz. Mij., Arnhem

Inlichtingen verstrekt gaarne de Directeur-eigenaar
J. A. C. DE KOCK VAN LEEUWEN (met verlof
in Nederland), p/a vertegenwoordigsters in Neder-
land: DE KOCK & Co., Koninginnegracht no. 6,
's-Gravenhage, tel. 11.76.85*; NUMAN & HANSEN,
Heerengracht 115, Amsterdam, tel. 37130.

DE KOCK & Co.

KONINGINNEGRACHT 6
'S-GRAVENHAGE
Telefoon no. 11.76.85*

- ★ **BANK- EN EFFECTENZAKEN**
- ★ **SAFE-DEPOSIT**
- ★ **ASSURANTIEN**
- ★ **BELASTINGZAKEN**

NUMAN & HANSEN

HEERENGRACHT 115
AMSTERDAM
Telefoon no. 37130

Vertegenwoordigster op Java: P. A. I. K. — DE KOCK
VAN LEEUWEN & Co., Bandoeng.

Het wit van een blanco chèque

(Vervolg van pag. 3)

Laat dan die nieuwe federatie van kunstenaars maar nijver streven naar het erfgoed van de kultuurkamer, en heel den dag bezig zijn met protesteeren, die Spreekmeester doet intusschen het werk wel!

En wat heeft die Spreekmeester er dan wel van gemaakt? Wel, Spreekman nam de helft van een echte vaderlandsche grachtenbrug met een boerenkoolstronk er voor, en de helft van een echte inlandsche brug met een oorensponsje, en plakte ze tegen elkander onder een rood-wit-blauwen hemel en een rood-witte aarde.

Dat laatste rood-wit, dat is de vlag van Soekarno, ditmaal zonder de rijzende Jappen-zon. Het blauw van onze eerlijke Nederlandsche oogen is er uit. Dat was te helder. Het wit van een blanco-chèque en het bloed van de door de Pemoeda's geslachte vrouwen en kinderen, was genoeg

Eerst had de heer Spreekebeen een ophaalbrug ontworpen, die men aan weerskanten aan het op-halen was.

Maar dat mócht niet vanwege die Vereeniging.

Want een ophaalbrug kan ook néér, en hij blijft zelfs rustig dicht liggen, als de brugwachter zorgt, dat raddraaiers van de touwen af-blijven.

Onze lezers schrijven

De figuren op den achtergrond

Na alles wat ik in dag- en weekbladen heb kunnen lezen over de ontwikkeling van onze politiek in Indië, komen mij telkens weer de woorden van Stefan Zweig in gedachten: „In het reële, in het werkelijke leven, in de machtsfeer der politiek geven zelden — en dit moet ter waar-schuwing voor alle politieke ge-loofigheid met nadruk gezegd worden — de superieure gestal-ten, de menschen der reine ideeën

den doorslag, doch een veel minderwaardiger, maar handiger soort: de figuren op den achtergrond.” Ook nu weer voel ik, dat er duistere figuren op den achtergrond bezig zijn ons onze mooie, goed bestuurde en welvarende koloniën afhandig te maken, althans probeeren ons daar economisch uit te werken. Want hoe zou men anders de slappe, passieve en weinig eervolle houding van onze autoriteiten kunnen verklaren, aangenomen bij verschillende gelegenheden, waarbij het optreden der Engelschen en Indonesiërs voor ons beleedigend en vernederend was. De Hollander is van huis uit toch niet iemand, die zich ongestraft door buitenlanders en inlandsche nationalistes laat ringeloozen. Hoogere machten schijnen ons te dwingen in Indië op de tweede viool te spelen en af-stand te doen van onze rechten om in eigen huis onze eigen zaken te regelen. Dat is erg bedroevend voor Nederland en ik vraag mij af waar wij met zoo'n mentaliteit de kracht vandaan moeten halen om ons land weer behoorlijk op te bouwen en te doen respecteeren. Er zijn nog velen, die niet beseffen, welke ellendige gevolgen deze weinig verheffende politiek, schulde onder de mom van schoone leuzen en onbereikbare idealen, voor ons berooide land zal hebben. Men behoeft slechts een greintje zin voor realiteit te bezitten en den moed om het algemeen be-lang boven het partijbelang te stellen, om onmiddellijk de geva-ren van zoo'n afbraakpolitiek te onderkennen. Wanneer ná een pe-riode van schijnwelvaart, welke op een oorlog volgt, wederom een pe-riode van inzinking intreedt, en duizenden werklozen in Neder-land opnieuw om steun zullen vragen, zal de ellende pas goed beginnen, aangezien de millioe-nen, die wij tot dusverre door hard en eerlijk werken in Indië konden verdienen en die een zeer

belangrijke en welkome bijdrage vormden om den steun te kunnen uitkeeren, ons niet meer zullen kunnen toevloeien. Velen — en dat zijn zij, die te beroerd zijn om uit te zwermen om carrière te maken en geld te verdienen, maar liever bij moeders pappot blijven en daardoor hun heele leven lang een hongerloon verdienen, — noemen dat harde en eerlijke werken in

Indië „uitbuiten”. Deze kortzich-tige lieden zullen er goed aan doen zich te herinneren, dat er in Euro-pa gedurende de laatste 30 jaren meer bloed is vergoten en meer wreedheden zijn bedreven dan in de Europeesche koloniën in Azië sinds het begin van haar wor-dingsgeschiedenis.

H. LAFONTAINE.

PETTE
WORMERVEER

**CHOCOLADE
BONBONS
CACAO**

In Telegramstijl

5 December.

De Islamietische partij „Ma-sjoemi” op Java heeft een reso-lutie aangenomen, waarin de ontwerpovereenkomst wordt verworpen. —

De militaire situatie is te Me-dan nog niet verbeterd; de In-donesiërs hebben landmijnen ge-legd, waardoor 14 dooden zijn gevallen. —

Te Batavia is officieel mede-gedeeld, dat Nederlandsche en Nederlandsch-Indische publi-citeitsorganen zich behooren te onthouden van publicaties wel-ke krenkend zijn of gevoelens van haat kunnen opwekken. Tevens moeten de publicaties zoo objectief mogelijk zijn. —

Op den Chef van den Gene-ralen Staf in Indië, gen. maj. Buurman van Vreeden, is bij het inspecteeren van den grens-lijn bij Medan een aanslag ge-pleegd. —

De Anti-Revolutionnaire en de Christelijk Historische Partij hielden een druk bezochte pro-Test-meeting in den Dierentu-in in Den Haag. Sprekers waren de heer Schouten, die o.m. zei: „Het kan anders en het moet anders”, en de heer Tilanus, die zei: „De Republiek is van Japansche bron en oorsprong.”

A.F.P. deelt mede, dat het hoofdkwartier van het Volks-leger de ontwerpovereenkomst aanvaardt. —

Thans hebben reeds 108 hoog-leeraren het adres dat aan de Tweede Kamer is verzonden en dat inhoudt het afwijzen van de ontwerpovereenkomst, onder-teekend. —

6 December.

Na een vergadering van vier uur zijn Nederlandsche en Indo-nesische vertegenwoordigers tot overeenstemming gekomen om-trent de militaire situatie te Medan. —

Volgens verklaring van het Indon. bureau voor geïnterneer-den zijn er in het binnenland van Java nog 14.000 geïnter-neerden, die onder de overeen-komst van Cheribon vallen. —

De R.K. Studentenvereniging „Sanctus Thomas Aquines” heeft geprotesteerd, door mid-del van een telegram, tegen de berichten, als zouden Hooglee-raren en studenten der Amster-damsche Gem. Universiteit voor aanvaarding van ontwerpover-eenkomst zijn. —

7 December.

De regeering verklaart, dat geen ontslagaanvraag van Dr. Van Mook is ontvangen en dat de publicatie van ontwerp-over-eenkomst met medeweten van de Regeering is geschied. —

Het Hoofdbestuur van de Ned. Chr. Vrouwenbond heeft een telegram aan den ministerraad gestuurd, waarin zij haar be-zorgdheid uitspreekt over den toestand in Indië en aandringt op het nemen van beslissingen die den voortgang van 't Evan-gelie niet belemmeren. —

De oproep aan het Ned. Volk „wij eischen handhaving der Rijkseenheid heeft weerklank gevonden: er zijn reeds 200.000 handteekeningen verzameld.

Vooraanstaande figuren uit de voormalige Binnenlandsche Strijdkrachten van de Provin-cie Groningen, eischen verwer-ping der overeenkomst, en wij-zen erop dat aanvaarding aan-leiding zal geven tot binnenland-sche moeilijkheden. Zij verkla-ren zich bereid zich opnieuw aan-een te sluiten voor de een-heid van het Rijk. —

De „Partai Socialis”, de partij van Sjahrir en Sjarifoedin, heeft zich achter de overeen-komst van Linggadjati ge-schaard.

ER IS MEER NOODIG

om wat ten goede voor de Indische kwestie te doen dan dat U regelmatig de beschouwingen hierover leest en een adhaesiebetuiging met 'n bepaalde actie inzendt.

Anderen zullen juist er toe gebracht moeten worden beschouwingen en berichten uit en over Indië te lezen. Alleen een juiste voorlichting kan redding uit den nood brengen.

„Het Laatste Nieuws uit Indië” is het bij uitstek geschikte middel om een goede — de juiste — voorlichting te brengen. Daarom moet dit tweemaal per week verschijnend blad een zoo groot mogelijk lezerskring hebben.

Met uw medewerking zal dit ook zoo zijn.

Wint abonné's.

Zendt de administratie adressen voor het zenden van proefnummers. Schenkt uw kennissen in Indië, als moreelen steun, een abonnement. U kunt ook voor propaganda enkele abonnementen voor toezending aan bepaalde adressen zowel in Indië als Nederland ter beschik-king stellen.

NAAIMACHINES

TE KOOP, vanaf 50 gulden:
enkele hand- en trapmachines.
Den Haag - Obrechtstraat 190